

Investigating the Relationship between Sociability and Social Development in High School Students: The Mediating Role of Communication Skills

Authors

Sadegh Hekmatiyar Fard ^{*1}

1. PhD student in Psychology, Persian Gulf University, Bushehr, Iran.

Abstract

The social development of students in education can depend on various factors such as sociability and communication skills of individuals; therefore, the aim of the present study was to investigate the relationship between sociability and social development with the mediating role of communication skills in high school students in the 2018-2019 academic year. The present study is applied in terms of its purpose and is considered a descriptive-correlational research in terms of the data collection method. The statistical population included all male and female high school students in Yasuj, from whom 400 people were selected using a multi-stage cluster sampling method. Participants completed the Taormina Sociability (1994), Barton Communication Skills (1990), and Wineland Social Development (1953) questionnaires. The data were analyzed with a structural equation model using LISREL software. The findings showed that there is a positive and significant relationship between sociability and social development in students ($p < 0.01$). The findings also showed that there is a positive and significant relationship between social acceptance and social development with the mediating role of communication skills in students ($p < 0.01$). Finally, social acceptance, mediated by communication skills, has an indirect and significant effect on students' social development. Therefore, it can be concluded that social acceptance can affect students' social development both directly and indirectly through the mediation of communication skills.

Keywords: Communication Skills, Socialization, Social Growth, Students

***Corresponding Author:** Sadegh Hekmatiyar Fard, PhD student in Psychology, Persian Gulf University, Bushehr, Iran.
sadegh.hekmatiyar@gmail.com

Citation: Hekmatiyar Fard, Sadegh. (2024) .Investigating the Relationship between Sociability and Social Development in High School Students: The Mediating Role of Communication Skills .Scientific Journal of Social Psychology, 73(12) ,66-81.

Extended Abstract

Introduction

Man is a social being who needs to communicate with others; many of the highest human needs and the development of his talents and abilities can only be realized through interpersonal interaction and social communication. The prerequisite for social life is psychological readiness, social skills, self-confidence and the power of social adaptation. Without a doubt, the most important dimension of an individual's personality from a societal perspective is the social dimension of personality. Human growth and development in childhood in terms of social, emotional, cognitive and physical development has characteristics, some of which can make the child vulnerable in terms of mental health. Social behavior forms the foundation of each individual's life, and social development, in turn, promotes intellectual development and other aspects of individual development. Socialization means conformity and conformity with group and social rules, values and attitudes. In this process, individuals learn skills, knowledge and methods of adaptation and gain the possibility of mutual relationships in a continuous interaction.

One of the most important goals of educating children is to create social adaptation, establish useful and effective communication, accept social responsibility, and develop self-help

skills. Meanwhile, some children have difficulty in establishing verbal and non-verbal communication and social behaviors. Communicating with others enables a child to initiate their own social interactions. Verbal communication is the use of words to share information with other people. It can therefore include both spoken and written communication. Another skill that is important in children is self-directed behavior. Self-directed behavior refers to a person's performance that is characterized by four criteria: the person's performance is autonomous and the behaviors are self-regulated, the person accepts responsibility for their behavior, is accountable for it, and is self-initiated in events.

Among these, one of the most important factors affecting social growth that has been stated by researchers is organizational socialization. Organizational socialization is the process in which organizational attitudes, behaviors, and norms are accepted and developed by new individuals entering the organization. Organizational socialization is related to the content and process by which an individual adapts to his or her new role in the organization. Communication skills are another variable discussed in the research as another factor affecting the social development of students. From a sociological perspective, communication is one of the most important topics raised and discussed by scientists in this field. Social scientists have used communication to mean social interaction and have considered it a factor in human development, and have mentioned its lack as a relative stagnation in human life and an obstacle to any kind of social interaction.

The main concern of the researchers is to show what the relationship between organizational socialization is and the mediation of communication skills on the social growth of high school students in Yasuj and what is the extent of this relationship? In order to answer this question, it will provide suggestions for improving organizational socialization, communication skills, and social growth of students. Therefore, the present study was conducted with the aim of designing a causal model of the relationship between socialization and social growth with an emphasis on the mediating role of social skills.

Materials & Methods

Given that the present study seeks to investigate the mediating role of communication skills in the relationship between organizational socialization and social growth of high school students in Yasuj, the study is an applied design in terms of design and a descriptive correlational research in terms of method. The statistical population was all high school students in Yasuj who were studying in the academic year 2018-2019, which is 35406 people, and the statistical sample using the Cochran formula included 380 people from all high school boys and girls. They were selected using a multi-stage cluster sampling method. Thus, initially, 4 high schools were selected from each of the list of girls' and boys' high schools in the dual areas of Yasuj as clusters, and then 5 classes from each high school (a total of 40 classes) and finally 10 students from each class were randomly selected as the research sample. To collect data, Edgar Dahl's Social Development Questionnaire (1953), Taormina's Sociability Questionnaire (1994), and Barton's Communication Skills Questionnaire (1990) were used. In order to analyze the data in the present study, statistics at two levels, descriptive and inferential, were used. Also, statistical software for social science data, version 19, and structural linear relationships software, version 8.54, were used to perform these analyses.

Results

The findings showed that there is a positive and significant relationship between sociability and social development in students ($p < 0.01$). The findings also showed that there is a positive and significant relationship between sociability and social development with the mediating role of communication skills in students ($p < 0.01$).

Discussion and Conclusion

The present study aimed to investigate the mediating effect of communication skills on the relationship between sociability and social development of students. It can be concluded that socialization can affect students' social development both directly and indirectly through the mediation of communication skills. Among the limitations of the present study are the difficulty of entering schools and the difficulty of coordinating with the education department of each region to fill out the questionnaires, the failure to complete some questionnaires obtained from students, which forced the researcher to duplicate and distribute a larger number of questionnaires than expected, and the inability to generalize the results to other provinces and cities. Considering the above, it is suggested that in future research, the research topic be conducted on special children and the effectiveness of the research topic in the form of a workshop on communication skills and social development be examined. It is suggested that the present study be conducted at the provincial and national levels to provide a clear picture of social development, communication skills, and sociability.

بررسی رابطه جامعه پذیری و رشد اجتماعی در دانش آموزان متوسطه: نقش میانجی مهارت ارتباطی

نویسندگان

صادق حکمتیان فرد^{۱*} | ۱. دانشجوی دکترای روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه خلیج فارس، بوشهر، ایران.

چکیده

رشد اجتماعی دانش آموزان در آموزش و پرورش می تواند وابسته به عوامل مختلفی همچون جامعه پذیر بودن و مهارت ارتباطی افراد باشد؛ بنابراین پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه جامعه پذیری و رشد اجتماعی با نقش میانجی مهارت ارتباطی در دانش آموزان متوسطه انجام گرفت. پژوهش حاضر با توجه به هدف، کاربردی و با توجه به نحوه گردآوری داده ها از نوع تحقیقات توصیفی - همبستگی محسوب می شود. جامعه آماری شامل تمامی دانش آموزان دختر و پسر دوره ی متوسطه شهر یاسوج مشغول به تحصیل در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ بودند که از میان آنها با استفاده از روش نمونه برداری خوشه ای چند مرحله ای ۴۰۰ نفر انتخاب شدند. شرکت کنندگان پرسشنامه های جامعه پذیری تائورمینا (۱۹۹۴)، مهارت ارتباطی بارتون (۱۹۹۰) و رشد اجتماعی واینلند (۱۹۵۳) را تکمیل کردند. داده ها با مدل معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزار LISREL تحلیل شدند. یافته ها نشان داد که بین جامعه پذیری و رشد اجتماعی در دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($p < 0/01$). همچنین یافته ها نشان داد که بین جامعه پذیری و رشد اجتماعی با نقش میانجی مهارت ارتباطی در دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($p < 0/01$). بنابراین می توان نتیجه گرفت جامعه پذیری هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم با میانجی گری مهارت ارتباطی می تواند رشد اجتماعی دانش آموزان را تحت تأثیر قرار دهد.

کلیدواژه ها: مهارت ارتباطی، جامعه پذیری، رشد اجتماعی، دانش آموزان

*نویسنده مسئول: صادق حکمتیان فرد، دانشجوی دکترای روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه خلیج فارس، بوشهر، ایران.

sadegh.hekmatiyan@gmail.com

استناد به این مقاله: حکمتیان فرد، صادق. (۱۴۰۳). بررسی رابطه جامعه پذیری و رشد اجتماعی در دانش آموزان متوسطه: نقش میانجی مهارت ارتباطی

نشریه روانشناسی اجتماعی، ۷۳ (۱۲)، ۶۶-۸۱.

مقدمه

انسان موجودی اجتماعی است که به برقراری ارتباط با دیگران نیازمند است (چونگ^۱ و همکاران، ۲۰۲۱ و ناکادا، سئو^۲، ۲۰۲۵)؛ بسیاری از نیازهای عالی انسان و شکوفا شدن استعدادها و توانایی هایش فقط از طریق تعامل بین فردی و ارتباطات اجتماعی می تواند فعلیت یابد (لیم^۳ و همکاران، ۲۰۲۵). لازمه زندگی اجتماعی، آمادگی روانی، برخورداری از مهارت های اجتماعی^۴، اعتماد به نفس و قدرت سازگاری اجتماعی^۵ است (هوارد، گاتورث^۶، ۲۰۲۰)، بدون تردید از نظر اجتماع مهمترین بعد شخصیت افراد، بعد اجتماعی شخصیت است (لیونتی^۷ و همکاران، ۲۰۲۴). رشد و تکامل انسان در دوره کودکی از نظر رشد اجتماعی، عاطفی، شناختی و جسمانی دارای ویژگی هایی است که قسمتی از آنها می تواند کودک را از نظر سلامت روانی آسیب پذیر سازد (الکس^۸ و همکاران، ۲۰۲۴). رفتار

1. Cheung

2. Nakada, Seo

3. Lim

4. Social skills

5. Social adjustment

6. Howard, & Gutworth

7. Lionetti

8. Alex

اجتماعی پایه و اساس زندگی هر فرد را تشکیل می‌دهد و رشد اجتماعی نیز به نوبه خود سبب اعتلای رشد عقلانی و سایر جنبه‌های رشدی فرد می‌گردد (ایموردینو یانگ، دارلینگ هاموند، کرون^۱، ۲۰۱۹). اجتماعی شدن به معنای همسانی و همخوانی با قواعد، ارزش‌ها و نگرش‌های گروهی و اجتماعی است. در این فرآیند افراد مهارت‌ها، دانش‌ها و شیوه‌های سازگاری را می‌آموزند و امکان روابط متقابل را در یک فعل و انفعال مستمر به دست می‌آورند (تیرا^۲ و همکاران، ۲۰۲۴). مستعملی (۱۳۹۱) اظهار می‌کند که مهارت‌های اجتماعی مورد نیاز زندگی جمعی، طی فرایند اجتماعی شدن که یکی از ضرورت‌های زندگی انسان است کسب می‌شود، چون انسان موجودی فطرتاً اجتماعی است و قالب ساختارهای اجتماعی شکل خواهد گرفت. رشد اجتماعی نه تنها در سازگاری با اطرافیان موثر است بلکه در آینده بر میزان موفقیت تحصیلی، شغلی و پیشرفت اجتماعی نیز موثر خواهد بود.

رشد اجتماعی در ۸ طبقه شامل خودیاری عمومی، خودیاری در غذاخوردن، خودیاری در لباس پوشیدن، خودفرمانی، اشتغال، ارتباط زبانی، جابه جایی، و اجتماعی شدن دسته‌بندی می‌شوند (سیف نراقی، ۱۳۷۴). خودیاری مکتبی است که از طریق آگاه کردن فرد با اصولی مبتنی بر روانشناسی، او را در راه بهبود زندگی شخصی، اقتصادی، عاطفی، با ایجاد تغییر از درون، کمک می‌کند. مهارت‌های خودیاری اهمیت کلیدی دارند، زیرا برای حفظ سلامتی و بهزیستی افراد حیاتی هستند و اساسی برای سایر مهارت‌ها می‌باشند (کالندر^۳، ۲۰۱۶). مهارت‌های خودیاری مهارت‌ها و وظایفی هستند که فرد در طی روز به آنها می‌پردازد و امور زندگی روزمره افراد را تشکیل می‌دهند. این فعالیت‌ها شامل تعویض لباس، پوشیدن کفش، شستن دست و صورت، غذا خوردن، مسواک زدن و استحمام و سایر موارد می‌باشد. برخی از پژوهش‌های گذشته آشکار ساخته‌اند که کودکان کم توان ذهنی عمدتاً در به کارگیری مهارت‌های خودیاری همانند تعویض لباس، شستشو و استحمام و سایر رفتارهای خود مراقبتی دچار مشکل هستند (بایلون^۴ و همکاران، ۲۰۲۴).

از مهمترین هدف‌های آموزش و پرورش کودکان ایجاد سازگاری اجتماعی و برقراری ارتباط مفید و موثر و پذیرش مسئولیت اجتماعی و مهارت‌های خودیاری است. ضمن اینکه بعضی کودکان در زمینه برقراری ارتباط کلامی و غیر کلامی و رفتارهای اجتماعی مشکل دارند (منظری توکلی، ۱۳۹۷). برقراری ارتباط با دیگران، کودک را قادر می‌سازد تا تعاملات اجتماعی خودش را آغاز کند (فبریانینی، فیتریاتی، اکتاویانی^۵، ۲۰۲۱). ارتباط کلامی استفاده از کلمات برای به اشتراک‌گذاری اطلاعات با افراد دیگر است (موریسون^۶ و همکاران، ۲۰۲۵). بنابراین می‌تواند شامل ارتباط گفتاری و کتبی باشد مهارت دیگری که در کودکان مهم است رفتار خود فرمان است، رفتار خودفرمان رفتاری است که اشاره دارد به عملکرد یک فرد که با چهار معیار مشخص می‌گردد: عملکرد فرد خودمختار و رفتارها خودتنظیم است، فرد مسئولیت رفتار خود را می‌پذیرد، نسبت به آن پاسخگوست و در رویدادها خودآغازگراست. همچنین رفتار فرد در یک حد والای خلاق و خود تحقق‌یافتگی بروز می‌کند. عناصر خودفرمانی را هدفگذاری، خودمشاهده گری، خودتشویقی، خودارزیابی، تصمیم‌گیری، تشکیل و حل مسئله می‌دهند (لوین^۷، ۲۰۱۷).

سرگرمی فعالیتی است که به صورت فردی یا گروهی انجام می‌گیرد که در بهبود عملکرد افراد و سلامت جامعه می‌تواند نقش بسیاری داشته باشد (نی^۸ و همکاران، ۲۰۲۰). تفریح یکی از نیازهای اساسی انسان‌ها محسوب می‌شود که با احساسات مثبتی مانند شادی و خرسندی همراه است و در زندگی صنعتی جوامع امروزی، مفید و ضروری می‌باشد. آشنایی با تفریح و سرگرمی از دوران کودکی آغاز می‌شود و زمانی است که کودک کنجکاو می‌باشد تا دنیای پیرامون خود را کشف کند. بازی کردن از مهم ترین سرگرمی‌های دوران کودکی است تا

1. Immordino-Yang, Darling-Hammond & Krone

2. Teyra

3. Callender

4. Baylon

5. Febriantini, Fitriati & Oktaviani

6. Morison

7. Leone

8. Ni

تجرباتی که از دنیای اطراف کسب کرده است دوباره به صورت بازی نظم دهد. چون دنیای بازی در مدیریت و اختیار کودک است باعث ایجاد لذت در او می‌شود، همچنین فرصت مناسبی برای تنظیم هیجانی در کودک است (زاینی، رینود، رووت^۱، ۲۰۲۰).

در این میان یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر رشد اجتماعی که توسط پژوهشگران بیان گردیده است، جامعه‌پذیری سازمانی^۲ می‌باشد (کارتیب و دمیر^۳، ۲۰۱۴؛ سانگ، چون، دینگ و گو^۴، ۲۰۱۵). جامعه‌پذیری سازمانی به فرآیندی که در آن نگرش‌ها، رفتارها و هنجارهای سازمانی توسط افراد تازه وارد سازمان پذیرفته شده و توسعه می‌یابد گفته می‌شود (کوئا^۵، ۲۰۰۸). جامعه‌پذیری سازمانی با محتوا و فرآیندی که به وسیله آن فرد با نقش جدید خود در سازمان سازگار می‌شود رابطه دارد. از لحاظ عملی جامعه‌پذیری سازمانی در محیط‌های مدیریتی کمک می‌کند تا کارمندان جدید آموزش‌های لازم را ببینند و فرهنگ و ارزش‌های آن سازمان به آن‌ها القا گردد (جی، سو و زو^۶، ۲۰۱۷). معلمان مأموریت‌ها، ارزش‌ها، هنجارها و فلسفه مدرسه را از طریق جامعه‌پذیری در مدرسه یاد می‌گیرند. معلمان تحت تأثیر سیاست‌های مدرسه، روش‌ها، برنامه‌ها، اصول آموزشی، تمرین‌ها و ارزش‌های آن‌ها در فرآیند جامعه‌پذیری سازمانی تغییر می‌کنند (یانگ و شیانگ مینگ^۷، ۲۰۲۴).

همچنین می‌توان بیان کرد از آنجایی که سازمان‌های آموزشی امروزه به سمت تغییرات چشمگیری در حرکت بوده و روابط پیشین بین مدیران و سایر کارکنان و تمام اجزای سیستم آموزشی در حال تحول می‌باشد، در میانه این تغییر و تحولات کارکنان قدیمی نیاز به جامعه‌پذیری نوینی در تمام حیطه‌ها دارند (هویدا، جمشیدیان و مختاری فر، ۱۳۹۰). جامعه‌پذیری برای آموزش و پرورش بسیار با اهمیت است و مشکلات معلمان تازه کار و نرخ فرسودگی بالای آن‌ها نشان‌دهنده این است که باید برنامه‌های مناسبی را جهت جامعه‌پذیری آن‌ها مورد توجه قرارداد و برنامه‌هایی جهت یادگیری معلمان در آغاز ورود آن‌ها بسیار لازم و ضروری می‌باشند (کادی، ۲۰۱۵).

جامعه‌پذیری فرآیندی است که شامل چهار مؤلفه زیر می‌باشد: آموزش: آموزش‌هایی که برای ترویج و ارتقاء سازگاری در سازمان‌ها طراحی و به اجرا درمی‌آیند. تفاهم: به فهم نقش خود و سازمان اشاره دارد که به دلیل کاهش خطاها و اشتباهات در سازمان بسیار مهم جلوه می‌کند که در نهایت منجر به رضایت و خودکارآمدی بالاتر می‌شود. حمایت همکاران: اشاره به تعامل‌های مثبت و حمایت‌گرایانه در درون سازمان دارد که چنین تعامل‌هایی برای اینکه کارکنان بتوانند به طور مؤثر و کارآمدی در سازمان عمل کنند بسیار ضروری می‌باشد. چشم‌انداز آینده سازمان: اشاره به ادراکات کارکنان از چشم‌اندازهای شغلی خود و پذیرش آن در سازمانی که در آن کار می‌کنند، دارد (تائورمینا^۸، ۲۰۰۹).

مهارت ارتباطی دیگر متغیر مورد بحث پژوهش به عنوان یکی دیگر از عوامل مؤثر بر رشد اجتماعی^۹ دانش‌آموزان آموزش می‌باشد. از نگاه جامعه‌شناختی نیز ارتباطات یکی از مهم‌ترین مباحث می‌باشد که توسط دانشمندان این حوزه مطرح شده و مورد بحث قرار می‌گیرد. دانشمندان علوم اجتماعی ارتباط را به معنای تعامل اجتماعی به کار برده‌اند و آن را عامل ارتقای انسان دانسته‌اند و فقدان آن را به معنای سکون نسبی در حیات انسانی و مانع هر نوع تعامل اجتماعی ذکر کرده‌اند (ریجو^{۱۰}، ۲۰۲۴). ارتباطات را می‌توان عنصر الزام‌آور توفیق در تمام سیستم‌های اجتماعی تلقی نمود. مدیران نیز دریافته‌اند که ارتباطات مؤثر با منابع انسانی و درک انگیزه‌های ارتباطی در توفیق آنان برای دستیابی به اهداف عامل مؤثری است. ارتباطات بارهنمایی در مورد کارشان و نحوه انجام دادن کار به

¹. Zayeni, Raynaud & Revet

². Organizational socialization

³. Karatepe & Demir

⁴. Song, Chon, Ding & Gu

⁵. Kowtha

⁶. Ge, Su, Zhou

⁷. Yang, Xiangming,

⁸. Taormina

⁹. social growth

¹⁰. Riggio

بهبود عملکرد فرد منجر می‌شود همچنین موجبات افزایش انگیزه را فراهم می‌کنند و همچنین تسهیل تصمیم‌گیری را باعث می‌شود (زارعی متین، ۱۳۹۳). مهارت‌های ارتباطی^۱ به رفتارهایی اطلاق می‌شود که شخص می‌تواند از آن طریق با دیگران به نحوی ارتباط برقرار کند که به بروز پاسخ‌های مثبت و پرهیز از پاسخ‌های منفی منتهی شود (ربیع، نوردین^۲، ۲۰۲۱). قلمرو ارتباطات به سه دسته تقسیم می‌شود که شامل مهارت کلامی^۳ (مجموعه روابطی است که از طریق گفت‌وگو برقرار می‌شود. هر کلمه‌ای احساسات، عواطف خاص و عملکرد متفاوتی را در افراد برمی‌انگیزد که اگر در جا و مکان مناسب خود به‌کاربرده شوند، به‌سرعت بر جسم و روح افراد اثر می‌گذارند (آرنت، پیرچر وردورفر، کوگلر^۴، ۲۰۱۹)، مهارت شنود (گوش کردن از جمله مهارت‌هایی است که معمولاً مورد بی‌توجهی قرار می‌گیرد و مهارتی است که در دوران تحصیل رسماً آموزش داده نمی‌شود. گوش کردن نقش تعیین‌کننده‌ای در حفظ سلامت جسمی و حتی تعیین مرگ و زندگی ایفا می‌کند. مهارت بازخورد (بازخورد یعنی ادراک رفتار گیرنده، به‌وسیله‌ی انتقال‌دهنده، در رابطه با پیامی که سعی دارد بفرستد (ساعتچی، ۱۳۸۵) در این میان آموزش و پرورش سازمان مهمی است که اهمیت آن بر هیچ‌کس پوشیده نیست. همان چیزی که بشر را از عصر تاریکی و جهل به نور و روشنایی سوق بخشیده است. تعلیم و تربیت امری دشوار و در عین حال مفید و پربار است که در آن معلمان به‌عنوان نقطه آغاز هر تحول آموزشی و پرورشی بیشترین و برترین نقش را عهده‌دار هستند. یافته‌های پژوهشی همواره نشان می‌دهد که معلمان مهم‌ترین متغیر در یادگیری دانش‌آموزان هستند. به‌عبارت دیگر مهم‌ترین عامل در نظام آموزشی، مواد آموزشی یا روش تدریس نیست، بلکه خود معلمان هستند، و با توجه به همین اهمیت نقش مهم معلمان، در طول سال‌های متوالی محققان عوامل درونی و بیرونی را که بر عملکرد معلمان و به سبب آن عملکرد دانش‌آموزان تأثیرگذار بوده است را موردبررسی قرار داده‌اند که تجارب تعداد زیادی از معلمان بیان‌کننده استرس و فرسودگی بوده است (بکر و شافلی، ۲۰۰۸؛ کلاپس، رورنتراکل و وانگ وانیچ^۵، ۲۰۱۴؛ هازان لیران و کارنی ویزر^۶، ۲۰۲۴).

با توجه به اهمیت بالای مطالبی که مطرح شد تلاش جهت بهبود رشد اجتماعی، مهارت ارتباطی و جامعه‌پذیری از برنامه‌های حیاتی سازمان‌ها از جمله آموزش و پرورش محسوب می‌گردد؛ و با توجه به اینکه تاکنون پژوهش مجزایی ارتباط همه‌ی متغیرهای پژوهش حاضر را هم‌زمان مورد کنکاش قرار نداده است، در این پژوهش مدل فرضی از روابط ساختاری بین جامعه‌پذیری سازمانی با میانجی‌گری مهارت ارتباطی و اشتیاق شغلی در نظر گرفته شد. دغدغه اصلی محققان این است که نشان دهند چه ارتباطی بین جامعه‌پذیری سازمانی با میانجی‌گری مهارت ارتباطی بررشد اجتماعی دانش‌آموزان متوسطه شهر یاسوج وجود دارد و میزان این ارتباط چگونه است؟ تا با پاسخ به این پرسش پیشنهادهایی برای بهبود جامعه‌پذیری سازمانی، مهارت ارتباطی و رشد اجتماعی دانش‌آموزان ارائه نماید. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف طراحی مدل علی رابطه بین جامعه‌پذیری و رشد اجتماعی با تأکید بر نقش میانجی مهارت اجتماعی انجام گرفت.

روش پژوهش

با توجه به اینکه پژوهش حاضر به دنبال بررسی نقش میانجی مهارت ارتباطی در رابطه جامعه‌پذیری سازمانی با رشد اجتماعی دانش‌آموزان متوسطه شهر یاسوج می‌باشد، لذا پژوهش از نظر طرح، جزء طرح‌های کاربردی و از جهت روش جزء پژوهش‌های توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه آماری تمامی دانش‌آموزان دوره متوسطه شهر یاسوج بود که در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۹۸ مشغول به تحصیل بودند که تعداد ۳۵۴۰۶ نفر است و نمونه

1. Ommunication skill

2. Rabi & Nordin

3. Verbal skill

4. Arendt, Pircher Verdorfer & Kugler

5. Kulophas, Ruengtrakul & Wongwanich

آماري با استفاده از فرمول کوکران شامل ۳۸۰ نفر از میان کلیه دانش آموزان دختر و پسر دبیرستانی می‌باشد. که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای، انتخاب شدند، بدین ترتیب در ابتدا از بین لیست دبیرستانهای دخترانه و پسرانه‌ی نواحی دوگانه شهر یاسوج از هرکدام ۴ دبیرستان به عنوان خوشه انتخاب و سپس از هر دبیرستان ۵ کلاس (درمجموع ۴۰ کلاس) و در نهایت نیز از میان دانش‌آموزان هرکلاس به صورت تصادفی ۱۰ نفر به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند.

ابزار پژوهش

پرسشنامه رشد اجتماعی: این پرسشنامه توسط ادگار دال (۱۹۵۳) ساخته شد و نخستین بار براهنی و اخوت آن را ترجمه و با فرهنگ ایرانی متناسب سازی کرده‌اند (کراسکیان، ۱۳۸۸). همچنین ترجمه و تحلیل این مقیاس، از مریم سیف نراقی (۱۳۷۴) است. این پرسشنامه یکی از مقیاس‌های تحولی است که با میزان توانایی فرد در برآوردن نیازهای عملی خود و قبول مسئولیت سروکار دارد. این مقیاس ۱۱۷ ماده دارد که به گروه‌های یک ساله تقسیم شده‌اند. اطلاعات مورد نیاز هر ماده نه از طریق موقعیت‌های آزمون، بلکه از راه مصاحبه با مطلعان یا خود آزمودنی به دست می‌آید. ماده‌های این مقیاس به هشت طبقه تقسیم می‌شوند که عبارت‌اند از: خودیاری عمومی، خودیاری در غذاخوردن، خودیاری در لباس پوشیدن، خودفرمانی، اشتغال، ارتباط زبانی، جابه‌جایی، و اجتماعی شدن (سیف نراقی، ۱۳۷۴). با توجه به نمره‌های شخص در مقیاس می‌توان سن اجتماعی و بهره اجتماعی را محاسبه کرد. اعتبار درونی ضریب پایایی با بازآزمایی ۱۲۳ نفر ۰/۹۲ گزارش شده است؛ با این توضیح که فاصله بازآزمایی از ۱ تا ۹ روز بوده است (پرستار، ۱۳۸۸) که در پژوهش حاضر پایایی با استفاده از آلفای کرونباخ، ۰/۸۹ به دست آمد.

پرسشنامه جامعه‌پذیری: در این پژوهش از پرسشنامه جامعه‌پذیری سازمانی تائورمینا (۱۹۹۴) که توسط بیگلاردی، پترنی و ایودورميو^۱ (۲۰۰۵) ارائه شده، استفاده شده است که مشتمل بر ۲۰ گویه می‌باشد و به صورت طیف لیکرت پنج درجه‌ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) درجه‌بندی شده است. پرسشنامه جامعه‌پذیری سازمانی مشتمل بر زیر مقیاس‌های آموزش، تفاهم، حمایت همکاران و چشم‌انداز آینده می‌باشد. بیگلاردی و همکاران (۲۰۰۵) پایایی پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ برای جامعه‌پذیری سازمانی، ۰/۸۸ به دست آورده‌اند که در پژوهش حاضر پایایی با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آمد.

پرسشنامه مهارت ارتباطی: پرسشنامه مهارت‌های ارتباطی در سال ۱۹۹۰ توسط بارتون تهیه و تنظیم شد (بارتون، ۱۹۹۰، به نقل از عامری، ۱۳۹۰). این پرسشنامه ۱۸ سؤال را در برگرفته و دارای سه مؤلفه می‌باشد و هدف از آن کمک به فرد برای حصول بینش در مورد مهارت‌های ارتباطی خود هست. سؤال اختصاصی در قالب مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت از یک به معنای کاملاً مخالفم تا پنج به معنای کاملاً موافقم تنظیم شده است. سؤال‌های ۱-۵-۹-۱۱-۱۳-۱۶ مربوط به بعد مهارت بازخورد و سؤال‌های ۲-۶-۸-۱۰-۱۴-۱۸ مربوط به مهارت شنود و سؤال‌های ۳-۴-۷-۱۲-۱۵-۱۷ مربوط به مهارت کلامی است. روایی مهارت ارتباطی این پرسشنامه تأیید شده است. همچنین پایایی آن ۹۰٪ به دست آمد که نشانگر پایایی بالاست (عامری، ۱۳۹۰) که در پژوهش حاضر پایایی با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۸ به دست آمد.

یافته‌ها

به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها در پژوهش حاضر، از آمار در دو سطح توصیفی و استنباطی استفاده شده است. برای بررسی وضعیت پاسخ‌دهندگان از آمار توصیفی (فراوانی و درصد) استفاده گردیده است. برای تحلیل داده‌ها و آزمون فرض از روش‌های آماری آزمون t تک متغیره، آزمون همبستگی پیرسون، تحلیل عامل تأییدی و مدل

^۱ . Bigliardi, Petroni & Ivo Dormio

معادلات ساختاری استفاده شده است. همچنین برای انجام این تحلیل‌ها از نرم‌افزارهای آماری داده‌های علوم اجتماعی نسخه ۱۹^۱ و نرم‌افزار روابط خطی ساختاری^۲ نسخه ۵۴.۸ استفاده شده است.

جدول ۱. میانگین، انحراف استاندارد و همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد	۱	۲	۳
۱. جامعه‌پذیری	۳/۳۷۵	۰/۵۹۶	۱		
۲. مهارت ارتباطی	۳/۷۲۴	۰/۵۶۷	۰/۶۵**	۱	
۳. رشد اجتماعی	۳/۹۶۴	۰/۷۵۷	۰/۶۰**	۰/۶۷**	۱

همانطور که جدول شماره ۱ نشان می‌دهد همبستگی جامعه‌پذیری با مهارت ارتباطی ۰/۶۵ است و در سطح ۰/۰۱ معنی دار است؛ بنابراین فرضیه صفر در سطح ۰/۰۱ رد می‌گردد و با احتمال ۹۹ درصد می‌توان گفت که بین جامعه‌پذیری با مهارت ارتباطی رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد ($r = 0.65$, $p < 0.01$). بین جامعه‌پذیری با رشد اجتماعی ($r = 0.60$, $p < 0.01$) رابطه معنادار وجود دارد.

جدول ۲. ضرایب و معناداری اثرات مستقیم جامعه‌پذیری بر رشد اجتماعی

متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین	نوع اثر	ضریب استاندارد نشده	ضریب استاندارد (β)	آماره معنی‌داری	Sig
رشد اجتماعی	جامعه‌پذیری	مستقیم	۰/۱۵	۰/۳۶	۳/۶۳	۰/۰۱

آنچه از نتایج جدول ۲ برمی‌آید این است که جامعه‌پذیری با رشد اجتماعی رابطه مثبت معنادار دارد. رابطه جامعه‌پذیری بر رشد اجتماعی به صورت مستقیم برابر ($t = 3.63$ و $\beta = 0.36$) است؛ بنابراین وجود تأثیر مستقیم جامعه‌پذیری بر رشد اجتماعی با ۹۵ درصد اطمینان تأیید شده است.

جدول ۳. ضرایب و معناداری اثرات مستقیم مهارت ارتباطی بر رشد اجتماعی

متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین	نوع اثر	ضریب استاندارد نشده	ضریب استاندارد (β)	آماره معنی‌داری	Sig
مهارت ارتباطی	جامعه‌پذیری	مستقیم	۰/۴۱	۰/۷۹	۱۱/۹۰	۰/۰۵

آنچه از نتایج جدول ۳ برمی‌آید این است که جامعه‌پذیری با مهارت ارتباطی رابطه مثبت معنادار دارد. رابطه جامعه‌پذیری بر مهارت ارتباطی به صورت مستقیم برابر ($t = 11.90$ و $\beta = 0.79$) است؛ بنابراین وجود تأثیر مستقیم جامعه‌پذیری بر مهارت ارتباطی با ۹۵ درصد اطمینان تأیید شده است.

جدول ۴. ضرایب و معناداری اثرات مستقیم مهارت ارتباطی بر رشد اجتماعی

متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین	نوع اثر	ضریب استاندارد نشده	ضریب استاندارد (β)	آماره معنی‌داری	Sig
رشد اجتماعی	مهارت ارتباطی	مستقیم	۰/۲۷	۰/۴۲	۴/۰۹	۰/۰۵

آنچه از نتایج جدول ۴ برمی‌آید این است که مهارت ارتباطی با رشد اجتماعی رابطه مثبت معنادار دارد. رابطه مهارت ارتباطی بر رشد اجتماعی به صورت مستقیم برابر ($t = 4.09$ و $\beta = 0.42$) است؛ بنابراین وجود تأثیر مستقیم مهارت ارتباطی بر رشد اجتماعی با ۹۵ درصد اطمینان تأیید شده است.

^۱. Statistical Package for the Social Sciences (SPSS V19)

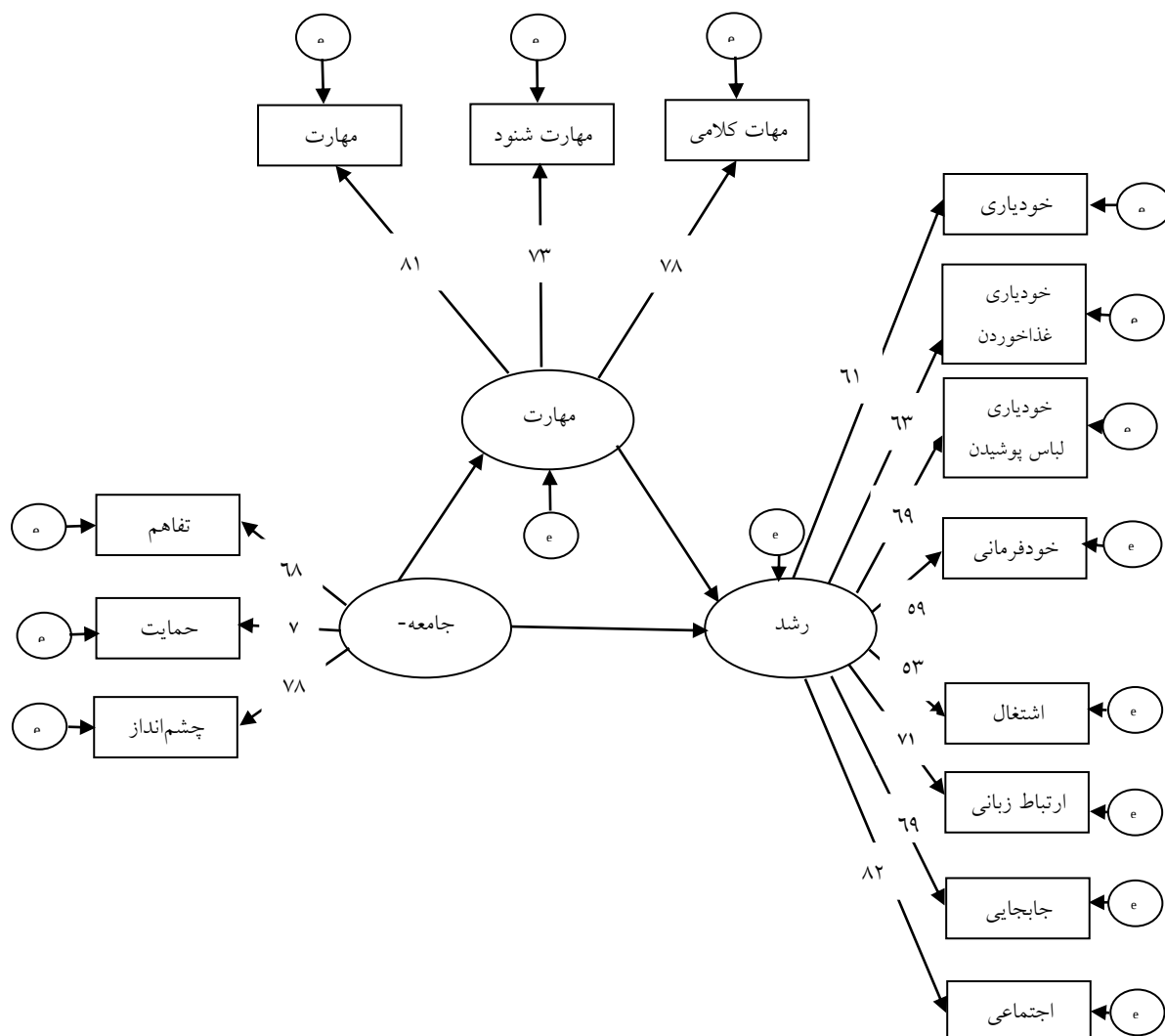
^۲. Linear Structural Relations (LISREL V8.54)

جدول ۵. ضرایب و معناداری اثرات غیر مستقیم جامعه پذیری بر رشد اجتماعی

متغیر ملاک	متغیر پیش بین	نوع اثر	ضریب استاندارد نشده	ضریب استاندارد (β)	آماره معنی داری	Sig
رشد اجتماعی	جامعه پذیری	غیرمستقیم (نقش میانجی مهارت ارتباطی)	۰/۱۴	۰/۳۳	۴/۰۲	۰/۰۲

آنچه از نتایج جدول ۵ برمی آید این است که جامعه پذیری به صورت غیرمستقیم از طریق مهارت ارتباطی بر رشد اجتماعی رابطه معنادار داشته است و رابطه جامعه پذیری با رشد اجتماعی به صورت غیرمستقیم برابر ($t=4/02$ و $\beta=0/33$) است. ارتباط وجود تأثیر غیرمستقیم جامعه پذیری بر رشد اجتماعی با ۹۵ درصد اطمینان تأیید شده است.

بررسی مدل اولیه پژوهش

شکل ۲. مدل پژوهش در حالت ضرایب استاندارد شده

جدول ۶. شاخص‌های برازش مدل معادلات ساختاری

شاخص	دامنه مورد قبول	مقدار	نتیجه
χ^2	$P > 0.05$	۶۴/۲۳	تأیید
df	-	۲۷	-
χ^2/df	۳-۵	۲/۳۷	تأیید
RMSEA	$RMSEA < 0.08$	۰/۰۷	تأیید
GFI	$GFI > 0.80$	۰/۹۶	تأیید
AGFI	$AGFI > 0.80$	۰/۹۱	تأیید
NFI	$NFI > 0.90$	۰/۹۷	تأیید
CFI	$CFI > 0.90$	۰/۹۸	تأیید
IFI	$IFI > 0.90$	۰/۹۸	تأیید

بر اساس جدول شماره ۶، مقدارهای به دست آمده برای این شاخص‌ها نشان می‌دهد در مجموع الگو برای تبیین و برازش از وضعیت مناسبی برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی اثر میانجی مهارت ارتباطی در رابطه بین جامعه پذیری و رشد اجتماعی دانش-آموزان انجام گرفت. درمورد یافته کلی پژوهش که در خصوص این که جامعه‌پذیری سازمانی با واسطه مهارت ارتباطی بر رشد اجتماعی اثر غیرمستقیم و معناداری دارد، یافته‌های به دست آمده حاکی از آن است که جامعه-پذیری سازمانی با میانجی مهارت ارتباطی اثر غیرمستقیم، مثبت و معناداری برابر با ۰/۳۳ و ضریب معناداری ۴/۰۲ بر رشد اجتماعی دانش آموزان ایفا می‌کند ($\beta = 0.33, p \leq 0.05, t = 4/02$). رشد اجتماعی با میانجی مهارت ارتباطی اثر مستقیم و معناداری برابر ۰/۴۰ و ضریب معناداری ۳/۰۵ بر جامعه‌پذیری سازمانی دانش آموزان ایفا می‌کند. پس با اطمینان ۰/۹۵ بین جامعه‌پذیری سازمانی و رشد اجتماعی با میانجی گری مهارت ارتباطی دانش آموزان رابطه وجود دارد. نتایج این پژوهش با پژوهش‌های (سانگ و همکاران^۱، ۲۰۱۵؛ ویلاونسینسیا^۲ و همکاران، ۲۰۱۴؛ ساکس و گرامان^۳، ۲۰۱۱، زارعی متین و یوسف زاده ۱۳۸۹، کشتکاران، حیدری و باستانی ۱۳۹۰) هم‌راستا می‌باشد. در تبیین فرضیه پژوهش می‌توان بیان داشت، سازمان‌ها بالأخص سازمان آموزش و پرورش جهت رسیدن به اهداف راهبردی خود باید سعی بر این داشته باشند تا با فرآیند جامعه‌پذیری مناسب دانش‌آموزان سبب شوند که دانش‌آموزان درک روشنی از جایگاه خود، اهداف، ارزش‌ها و هنجارها داشته باشند، در این صورت می‌توانند مهارت ارتباطی بالاتری داشته باشند. همانطور که عنوان شده در چند دهه اخیر پیشرفت‌ها و موفقیت‌های علمی قابل توجهی در پرتو سرمایه‌گذاری در تعلیم و تربیت و توجه فزاینده به اهمیت و جایگاه آن صورت گرفته است و از این طریق بسیاری از کشورها از مرحله توسعه نیافتگی عبور کرده و استانداردهای زندگی را به طور مداوم افزایش داده‌اند. از این رو توقع از آموزش و پرورش به عنوان یک دستگاه بستر ساز فرهنگ و دانش آفرین بیش از پیش توسعه یافته است. آموزش و پرورش به عنوان یک نهاد تربیتی یکی از ارکان مهم توسعه و پیشرفت جوامع بشری است و در آموزش و پرورش تغییر و تحول علمی و نوآوری مطلوب تحقق نمی‌یابد مگر اینکه تغییرات مناسب در تفکر و شیوه‌های کاری معلمان به عنوان کارکنان و کارشناسان یادگیری اثربخش به وجود آید (عبداللهی و نظری، ۱۳۹۷).

^۱. Song
^۲. Villavicencio
^۳. Saks, Gruman

در مورد یافته دیگر پژوهش که در خصوص این که جامعه‌پذیری سازمانی بر رشد اجتماعی اثر مستقیم و معناداری دارد طبق نتایج بر اساس مقدار ($t=3/63$) به‌دست‌آمده، جامعه‌پذیری سازمانی اثر ساختاری معناداری ($P \leq 0/01$ و $\beta = 0/36$) بر رشد اجتماعی دانش آموزان دارد و جامعه‌پذیری سازمانی ۳۶٪ از واریانس رشد اجتماعی دانش آموزان را تبیین می‌کند. نتایج این پژوهش با پژوهش‌های (سانگ و همکاران ۲۰۱۵؛ ویلاوسنسیا و همکاران، ۲۰۱۴؛ کارتیب و دمیر^۱، ۲۰۱۴؛ سانگ، چون، دینگ و گو^۲، ۲۰۱۵؛ ساکس و گرامان^۳، ۲۰۱۱) هم‌راستا می‌باشد. در تبیین فرضیه پژوهش می‌توان بیان داشت، از آنجایی که جامعه‌پذیری سازمانی می‌تواند یکی از بهترین تبیین‌های چرایی رفتار کارکنان در سازمان باشد (تائورمینا، ۲۰۰۹) می‌توان بیان کرد که جامعه‌پذیری سازمانی مناسب سبب می‌گردد دانش‌آموزان فرصت‌های آموزشی مناسبی را در سازمان خود داشته باشند که به سبب آن درک روشن‌تری از وظایف خود، اصول، هنجارها و قوانین محیط کاری خود خواهند داشت، انتظار می‌رود این موارد سبب رشد اجتماعی بیشتر دانش‌آموزان در محیط مدرسه خود گردد. همچنین جامعه‌پذیری سازمانی مناسب سبب ارتباط بهتر دانش‌آموزان در محیط آموزشی خود می‌گردد (ویلاوسنسیا و همکاران، ۲۰۱۴). همچنین می‌توان بیان کرد که جامعه‌پذیری سازمانی از طریق مؤلفه‌های خود منجر به بهبود مهارت‌های شغلی، ترویج روحیه تعاون و همکاری در میان معلمان می‌شود و همچنین سبب ایجاد جوی در سازمان آموزش و پرورش می‌شود که در آن معلمان یقین دارند می‌توانند به سطوح بالاتر، حتی مدیریت برسند و در سازمان احساس ثبات و امنیت شغلی بکنند، از پاداش‌هایی که از سازمان دریافت می‌کنند راضی و خرسند باشند و با احساس امید، خوشبختی و خرسندی و رفتارهای مثبت بیشتری را در سرکار خود تجربه کنند. اگر در مراحل مختلف جامعه‌پذیری در سازمان خللی ایجاد گردد و سبب شود که معلمان رفتارها و انتظارات مورد قبول سازمان را درونی نکنند، دچار تبعاتی رفتاری و عاطفی خواهند گردید که در صورت عدم هدایت صحیح ممکن است رضایت خاطر عمومی معلمان کاهش یابد انگیزه درونی برای انجام کار را از دست بدهند و به طبع آن دارای سطوح پایین‌تری از رشد اجتماعی نیز در محیط کاری خودگردند.

در مورد یافته سوم که در خصوص این که جامعه‌پذیری سازمانی بر مهارت ارتباطی اثر مستقیم و معناداری دارد، طبق نتایج، بر اساس مقدار ($t=11/90$) به‌دست‌آمده، جامعه‌پذیری سازمانی اثر ساختاری معناداری ($P \leq 0/05$ و $\beta = 0/79$) بر مهارت ارتباطی معلمان دارد و جامعه‌پذیری سازمانی ۷۹٪ از واریانس مهارت ارتباطی معلمان را تبیین می‌کند. نتایج این یافته با نتایج پژوهش (ساکس و گرامان^۴، ۲۰۱۱؛ زارعی متین و یوسف زاده ۱۳۸۹؛ شوکتی، فاتحی پور ۱۳۹۴) هم‌راستا می‌باشد. در تبیین فرضیه پژوهش می‌توان بیان داشت، درواقع براساس مهارت ارتباطی می‌توان بیان کرد که فرآیند جامعه‌پذیری سازمانی می‌تواند به دانش آموزان کمک کند که به لحاظ ارتباط در سازمان و طبقه‌بندی خود در آن و به‌طور کلی مهارت ارتباطی بهبود یابند. در این فرآیند جامعه‌پذیری سازمانی عاملی می‌باشد که توسط آن آداب رسوم، ارزش‌ها و اهداف سازمان به معلمان منتقل می‌شود (جی^۵ و همکاران، ۲۰۱۷).

یافته چهارم پژوهش نشان داد که مهارت ارتباطی بر رشد اجتماعی اثر مستقیم و معناداری دارد. طبق نتایج مقدار ($t=4/09$) به‌دست‌آمده، مهارت ارتباطی اثر ساختاری معناداری ($P \leq 0/05$ و $\beta = 0/42$) بر رشد اجتماعی دانش آموزان دارد و مهارت ارتباطی ۴۲٪ از واریانس رشد اجتماعی دانش آموزان را تبیین می‌کند. نتایج این یافته با نتایج پژوهش (خدابخشیان ۱۳۹۳؛ زارعی متین و یوسف زاده ۱۳۸۹، کشتکاران، حیدری و باستانی ۱۳۹۰) هم‌راستا می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که درواقع زمانی که فرد قادر باشد بین جنبه‌های مختلف یک سازمان با خود ارتباط برقرار کند نوعی احساس دلبستگی نسبت به خود و رویه‌هایش در او پیدا می‌شود که آنگاه

^۱ . Karatepe & Demir

^۲ . Song, Chon, Ding & Gu

^۳ . Saks, Gruman

^۴ . Saks, Gruman

^۵ . Ge

تجربه‌های کاری برایش لذت‌بخش خواهد بود و حاضر به پرداخت هر بهایی برای قرار گرفتن در آن شرایط خواهد بود و درواقع نسبت به کار خود اشتیاق بالایی خواهد داشت. افراد برخوردار از مهارت اجتماعی معمولاً دایره‌ی وسیعی از آشنایان را به دور خود دارند و دارای شم قوی برای پیدا کردن زمینه‌های مشترک با افراد مختلف و استعداد های برای ایجاد تفاهم و رابطه نزدیک هستند. مهارت‌های ارتباط با افراد براین پایه بنا می‌شود. این مهارت‌ها صلاحیت‌های اجتماعی‌ای هستند که در کنار آمدن با دیگران موثر واقع می‌شوند، کاستی دراین زمینه به ناشایستگی در دنیای اجتماعی یا بروز مصائب مکرر در ارتباط‌های بین فردی می‌انجامد. در واقع فقدان مهارت‌های ارتباطی می‌تواند باعث شود که حتی با هوش ترین افراد، در ارتباط‌های خود احساس عجز و خودکم بین، زیانکار یا بدون احساس به نظر آیند. این مهارت‌های اجتماعی به فرد کمک می‌کنند که با دیگران ارتباط برقرار کنند، احساسات دیگران را برانگیزد و الهام بخش آنان واقع شود، در ارتباط‌های صمیمانه پیشرفت کنند، افراد را قانع کند و برآن تاثیر بگذارد، و به دیگران اطمینان خاطر دهد (راوتاکوسکی^۱ و همکاران، ۲۰۲۱).

از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به مشکل ورود به مدارس و دشوار بودن مراحل هماهنگی با آموزش و پرورش هر منطقه برای پر کردن پرسشنامه‌ها، تکمیل نشدن برخی پرسشنامه‌های اخذ شده از دانش-آموزان پژوهشگر را ناگزیر کرد که تعداد بیشتری از آنچه پیش بینی کرده بود، پرسشنامه تکثیر و پخش کند و غیر قابل تعمیم بودن نتایج به استانها و شهرهای دیگر، اشاره کرد. با توجه به مطالب بیان شده، پیشنهاد می‌گردد در تحقیقات آتی، موضوع پژوهش بر روی کودکان خاص نیز انجام گیرد و به بررسی اثربخشی موضوع پژوهش به صورت کارگاه بر روی مهارت‌های ارتباطی و رشد اجتماعی مورد بررسی قرار گیرد. پیشنهاد می‌شود که تحقیق حاضر در سطح استانها و سطح کشور اجرا شود تا تصویری روشن از رشد اجتماعی، مهارت ارتباطی و جامعه پذیری ارائه شود.

منابع

- اعتباریان، اکبر؛ و خلیلی، مسعود (۱۳۸۷). رابطه کیفیت زندگی کاری و ابعاد آن با جامعه‌پذیری سازمانی. *دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، (۳۶-۳۵)، ۱۰۶-۸۱.
- پرستار، علی (۱۳۸۸). *مقیاس رشد اجتماعی واینلند*. تهران: شرکت هوش آزمای نوید.
- جزینی، علیرضا؛ و سلطانی، عباس (۱۳۹۴). تاثیر مهارت‌های ارتباطی مدیران با رضایت شغلی، *فصلنامه نظارت و بازرسی*، ۱۰(۳۵)، ۱۳-۴۲.
- خدابخشیان، احمد (۱۳۹۳). *بررسی رابطه بین مهارت ارتباطی مدیران و رضایت شغلی کارکنان دانشگاه شاهرود*. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم انسانی گروه مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود.
- زارعی متین، حسن (۱۳۹۳). *مدیریت رفتار سازمانی پیشرفته*، ویراست دوم، تهران، انتشارات آگه.
- زارعی، متین؛ و یوسف زاده، حسن (۱۳۸۹). تبیین شاخص‌های مهارت ارتباطی مدیران و نقش آن در رضایت شغلی کارکنان، *فصلنامه روانشناسی تربیتی*، ۱(۲)، ۴۸-۲۹.
- ساعتچی، محمود (۱۳۸۵). *روانشناسی کار (کاربرد روانشناسی در کار، سازمان و مدیریت)*. تهران: ویرایش.
- سیف نراقی، مریم (۱۳۷۴). *آشنایی با مقیاس کوتاه شده بلوغ اجتماعی واینلند*، پژوهشهای تربیتی، ج ۳، ش ۳ و ۴.
- شوکتی، عابد؛ و فاتحی پور، مرتضی (۱۳۹۴). بررسی رابطه جامعه پذیری سازمانی و ارتباطات سازمانی در جمعیت هلال احمر استان کردستان. *سومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت*. شیراز.
- عامری، افسانه (۱۳۹۰). بررسی رابطه مهارت‌های ارتباطی مدیران با سلامت سازمانی مدارس راهنمایی و متوسطه سبزوار، ساخت و اعتباریابی پرسشنامه مهارت‌های ارتباطی، تهران: *موسسه آزمون یار پویا*.
- عباسپور، عباس؛ و باروتیان، هدی (۱۳۹۰). "بررسی رابطه ارتباطات اثربخش و عملکرد سازمانی در واحدهای ستادی شرکت ملی گاز ایران در سال ۱۳۸۸"، *فصلنامه مدیریت و منابع انسانی در صنعت نفت*، ۴(۱۰)، ۷-۳.

¹. Rautakoski

- عبد الهی فحیم، شهین؛ و نظری، محمدرضا (۱۳۹۷). تعیین فراوانی و علل کم شنوایی در نوزادان پرخطر بستری شده در بخش شای نوزادان شهر تبریز. *مجله پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز*، ۳، ۷۷-۸۲.
- کراسکیان، آدیس (۱۳۸۸). *ابزارهای روانشناسی*، مشاور مدرسه، دوره چهارم، ش ۴.
- کشتکاران، علی؛ حیدری، علیرضا؛ و باستانی، پیوند (۱۳۹۰). مطالعه مهارت های ارتباطی مدیران از دیدگاه کارکنان در حوزه ستادی دانشگاه علوم پزشکی شیراز، *مجله دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران*، ۵(۴)، ۴۸-۴۱.
- گلن، دانیل (۱۹۹۵). هوش عاطفی. ترجمه حمید رضا بلوچ (۱۳۷۹)، تهران: جیحون.
- مستمعلی، فروزان (۱۳۹۱). *بررسی اثربخشی آموزش مهارت های اجتماعی بر افزایش اعتماد به نفس دختران نابینای دبیرستان نرجس شهر تهران*، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهرا (س)، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.
- منظری توکلی، فرزانه؛ کریمی، لیلا؛ و حسینی، سید ابراهیم (۱۳۹۷). تعیین اثربخشی آموزش مهارت های اجتماعی بر رشد مهارت های خودیاری و مهارت خودفرمانی در کودکان و نوجوانان (۵ تا ۱۷ ساله) با اختلال طیف اتیسم شدید، *سومین کنفرانس توانمندسازی جامعه در حوزه علوم انسانی و مطالعات روانشناسی، تهران*.
- میرزادارانی، حمیده (۱۳۹۲). *اشتیاق شغلی دریچه ای پیش به سوی نشاط اجتماعی*. کتاب ماه علوم اجتماعی، ۶۲، ۷۰-۶۲.
- نعمی، عبدالزهرا؛ پیریایی، صالحه. (۱۳۹۰). رابطه ابعاد انگیزش شغلی خود تعیین کنندگی با اشتیاق شغلی در کارکنان شرکت ذوب آهن اصفهان. *فصلنامه مشاوره شغلی و سازمانی*، ۳(۹)، ۴۱-۲۳.
۲۶. هویدا، رضا؛ جمشیدیان، عبدالرسول؛ و مختاری فر، حجت اله (۱۳۹۰). رابطه ای جامعه پذیری سازمانی و تعهد سازمانی در بین دبیران مدارس متوسطه شهر همدان. *مجله جامعه شناسی کاربردی*، ۳(۴۳)، ۸۲-۶۳.

- Alex, A. M., Aguata, F., Botteron, K., Buss, C., Chong, Y. S., Dager, S. R., ... & ENIGMA ORIGINS group. (2024). A global multicohort study to map subcortical brain development and cognition in infancy and early childhood. *Nature neuroscience*, 27(1), 176-186.
- Arendt, J. F., Pircher Verdorfer, A., & Kugler, K. G. (2019). Mindfulness and leadership: Communication as a behavioral correlate of leader mindfulness and its effect on follower satisfaction. *Frontiers in psychology*, 10, 667.
- Baylon, L. C., Opingo, K. M., Mangubat, R., Espina, R., & Calasang, V. (2024). Impact of Parental Involvement on Self-Help Skills of Kindergarten Learners. *Journal of Humanities and Social Sciences Studies*, 6(9), 151-156.
- Bakker, A. B., & BAL, M. P. (2010). Weekly work engagement and performance: A study among starting teachers. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 83(1), 189-206.
- Bakker, A. B., & Schaufeli, W. B. (2008). Positive organizational behavior: Engaged employees in flourishing organizations. *Journal of Organizational Behavior*, 29(2), 147-154.
- Bakker, A. B., Schaufeli, W. B., Leiter, M. P., & Taris, T. W. (2008). Work engagement: An emerging concept in occupational health psychology. *Work & Stress*, 22(3), 187-200.
- Bigliardi, B., Petroni, A., & Dormio, A.I. (2005). Organizational socialization, career aspirations and turnover intentions among design engineers. *Leadership & Organization Development Journal*, 26(6), 65-82.
- Bledow, R., Schmitt, A., Frese, M., & Kühnel, J. (2011). The affective shift model of work engagement. *Journal of Applied Psychology*, 96(6), 1246.
- Burke, R. J., & El-Kot, G. (2010). Work engagement among managers and professionals in Egypt: Potential antecedents and consequences. *African Journal of Economic and Management Studies*, 1(1), 42-60.

- Callender AL .(2016). Functional skills instruction in the school setting for children with developmental disabilities. Tennessee Technological University, **ProQuest Dissertations Publishing**, 10154762.
- Cheung, K. L., Schell, J. O., Rubin, A., Hoops, J., Gilmartin, B. J., & Cohen, R. A. (2021). Communication Skills Training for Nurses and Social Workers: An Initiative to Promote Interdisciplinary Advance Care Planning and Palliative Care in Patients on Dialysis. **Nephrology Nursing Journal**, 48(6).
- Febriantini, W. A., Fitriati, R., & Oktaviani, L. (2021). An analysis of verbal and non-verbal communication in autistic children. **Journal of Research on Language Education**, 2(1), 53-56.
- Ge, J., Su, X., & Zhou, Y. (2017). Organizational socialization, organizational identification and organizational citizenship behavior: An empirical research of Chinese high-tech manufacturing enterprises. **Nankai Business Review International**, 1(2), 166-179.
- Hazan-Liran, B., & Karni-Vizer, N. (2024). Psychological capital as a mediator of job satisfaction and burnout among teachers in special and standard education. **European Journal of Special Needs Education**, 39(3), 337-351.
- Howard, M. C., & Gutworth, M. B. (2020). A meta-analysis of virtual reality training programs for social skill development. **Computers & Education**, 144, 103707.
- Immordino-Yang, M. H., Darling-Hammond, L., & Krone, C. R. (2019). Nurturing nature: How brain development is inherently social and emotional, and what this means for education. **Educational Psychologist**, 54(3), 185-204.
- Kadi, A. (2015). Investigating Teachers' Organizational Socialization Levels and Perceptions about Leadership Styles of Their Principals. **Journal of Education and Training Studies**, 3(4), 101-109.
- Karatepe, O., & Demir, E. (2014). Linking core self-evaluations and work engagement to work-family facilitation: a study in the hotel industry. **International Journal of Contemporary Hospitality Management**, 26(2), 307-323.
- Klassen, R. M., Aldhafri, S., Mansfield, C. F., Purwanto, E., Siu, A. F., Wong, M. W., & Woods-McConney, A. (2012). Teachers' engagement at work: An international validation study. **The Journal of Experimental Education**, 80(4), 317-337.
- Kearney, S. (2015). Reconceptualizing beginning teacher induction as organizational socialization: A situated learning model. **Cogent Education**, 2(1), 1028713.
- Kowtha, N. R. (2008). Engineering the engineers: Socialization tactics and new engineer adjustment in organizations. **IEEE transactions on engineering management**, 55(1), 67-81.
- Kulophas, D., Ruengtrakul, A., & Wongwanich, S. (2014). The Relationships among Authentic Leadership, Teachers' Work Engagement, Academic Optimism and School Size as Moderator: A Conceptual Model. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 191(2), 2554-2558.
- Leone J. (2017). The Self-Determined Learning Model of Instruction and Latino Students with Learning Disabilities: California State University.
- Lewis, C. H. (2000). **Constructing an understanding of mind**.
- Nakada, Y., & Seo, Y. (2025). A Cross-Sectional Study on the Relationship Between Social Media Use and Frailty Among the Older People in Japan. **International Journal of Environmental Research and Public Health**, 22(2), 142.
- Lim, C., Beyea, D., Leith, A., Foxman, M., Klebig, B., & Ratan, R. (2025). The Hyperpersonal Model of Communication in Virtual Meetings: Exploring the roles of fatigue, social interaction anxiety, muting, and avatar use in meeting engagement.
- Lionetti, F., Dumpfrey, R. S. C., Richetin, J., Fasolo, M., Nocentini, A., Penolazzi, B., ... & Preti, E. (2024). Is environmental sensitivity a unique trait? A multi-sample study on the association between sensitivity, personality, and psychological adjustment. **Personality and Individual Differences**, 217, 112463.

- Morison, L. D., Whiteman, I. T., Vogel, A. P., Tilbrook, L., Fahey, M. C., Braden, R., ... & Morgan, A. T. (2025). Speech, Language and Non- verbal Communication in CLN2 and CLN3 Batten Disease. *Journal of Inherited Metabolic Disease*, 48(1), e12838.
- Ni, M. Y., Yang, L., Leung, C. M., Li, N., Yao, X. I., Wang, Y., ... & Liao, Q. (2020). Mental health, risk factors, and social media use during the COVID-19 epidemic and cordon sanitaire among the community and health professionals in Wuhan, China: cross-sectional survey. *JMIR mental health*, 7(5), e19009.
- Rabi, N. M., & Nordin, N. S. (2021). The effects of augmentative and alternative communication intervention on social communication skills for children with learning disabilities. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*.
- Rautakoski, P., af Ursin, P., Carter, A. S., Kaljonen, A., Nylund, A., & Pihlaja, P. (2021). Communication skills predict social-emotional competencies. *Journal of Communication Disorders*, 93, 106138.
- Riggio, R. E. (2024). Developing Student Leader Emotional and Social Communication Skills. *Journal of Campus Activities Practice and Scholarship*, 6(1), 68-73.
- Saks, A. M., & Gruman, J. A. (2011). Getting newcomers engaged: the role of socialization tactics. *Journal of Managerial Psychology*, 26(5), 383-402.
- Segrin, C., & Taylor, M. (2017). Positive interpersonal relationships mediatof association between social skills and psychological well-being. *Personality And Individual Differences* , 43, 637-646.
- Song, Z., Chon, K., Ding, G., & Gu, C. (2015). Impact of organizational socialization tactics on newcomer job satisfaction and engagement: Core self-evaluations as moderators. *International Journal of Hospitality Management*, 46(1), 180-189.
- Taormina, R. J. (2009). Organizational socialization: the missing link between employee needs and organizational culture. *Journal of Managerial Psychology*, 24(7), 650-676.
- Taormina, R.J. (1994). The organizational socialization inventory. *International Journal of Selection and Assessment*, 2, 133-145.
- Teyra, C., Lai, A. H. Y., Hsieh, Y. C., Shen, J. W., & Leung, C. (2024). Racial challenges and finding meaning in ethnic identity: ethnic-racial socialization experiences of indigenous college students in Taiwan's higher education. *Multicultural Education Review*, 16(1), 44-70.
- Villavicencio, E., Jurado, S., & Valencia, A. (2014). Work engagement and occupational burnout: its relation to organizational socialization and psychological resilience. *Journal of Behavior Health & Social Issues*, 6(2), 45-55.
- Yang, G., & Xiangming, L. (2024). Graduate socialization and anxiety: insights via hierarchical regression analysis and beyond. *Studies in Higher Education*, 1-17.
- Zayeni, D., Raynaud, J. P., & Revet, A. (2020). Therapeutic and preventive use of video games in child and adolescent psychiatry: a systematic review. *Frontiers in psychiatry*, 11, 36.